

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА
ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИЗ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА
ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Збірник тез доповідей
I Науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

20-21 ЖОВТНЯ 2022 РОКУ

Львів 2022

«Соціально-психологічні та гуманітарні виміри безпеки життєдіяльності»: збірник тез доповідей I Науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Львів, 20-21 жовтня 2022 року. Львів: ЛДУБЖД, 2022. 404 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Василь КАРАБИН, доктор технічних наук, доцент

Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук

Лідія ВЕРБИЦЬКА, кандидат філологічних наук

Тетяна КОНІВЦЬКА, кандидат педагогічних наук

Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук

Збірник укладено за тезами доповідей I Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-психологічні та гуманітарні виміри безпеки життєдіяльності» 20-21 жовтня 2022 року.

Матеріали друкуються українською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- ✓ Секція 1. Особистість в екстремальних умовах: психолого-педагогічні аспекти.
- ✓ Секція 2. Мовні моделі світу у термінологічному, перекладознавчому та прикладному вимірі.
- ✓ Секція 3. Прикладні аспекти соціальної роботи: сучасні тенденції, виклики та перспективи.
- ✓ Секція 4. Актуальні проблеми підготовки фахівців закладів вищої освіти в умовах кризового суспільства.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

СЕКЦІЯ 3

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Григорій ВАСЯНОВИЧ

ДУХОВНІ ТА ОСВІТНЬО-НАУКОВІ ПРИНЦИПИ

ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ 196

Зоряна ГОНТАР, Михайло НАГІРНЯК

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ГРОМАД В УКРАЇНІ
2022 РОКУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЛОБАЛЬНОГО ТА ЛОКАЛЬНОГО
ПОГЛЯДІВ 199**

Зоряна ГОНТАР, Лілія БАЛАШ

**ІНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ
ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ
2022 РОКУ 202**

Любов ДУСЬКО

**ПРОБЛЕМИ Й ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
У ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ 204**

Леоніла ЖУКОВА

**ПЕРСПЕКТИВИ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА В
ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ 207**

Андрій КАРШЕНЬ, Олег ГАЛУШКА, Олена СТАДНІЧУК

СОЦІАЛЬНА РОБОТА НА СЛУЖБІ ЗБРОЙНИХ СИЛ 211

Емілія КОСТИШИН, Юлія ШЕВЦІВ

**ПРАКТИКА ОДИНОКОГО МАТЕРИНСТВА В
СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ 215**

Емілія КОСТИШИН, Андрій ЦЮПРИК

**ДО ПИТАННЯ ПРО АКТУАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ 219**

2. Кашуба М. В. Григорій Сковорода і сучасність. Текст наук. праць / Упоряд. та наук. ред. Д. Герцюк, П. Сікорський. Львів: Сполом, 2013. С. 13-25.

3. Сковорода Г. С. Повна академічна збірка творів / Григорій Сковорода; за ред. Л. Ушкалова. 2-ге вид., стер. Харків: Вид.: Савчук О. О., 2016. 1400 с.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ГРОМАД В УКРАЇНІ 2022 РОКУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЛОБАЛЬНОГО ТА ЛОКАЛЬНОГО ПОГЛЯДІВ

канд. наук держ. упр., доцент Зоряна ГОНТАР,

канд. іст. наук, доцент Михайло НАПРНЯК

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Масові вбивства, нелюдські безчинства, мародерства, зруйновані міста, села, історичні пам'ятки та національні символи, скалічені долі тисяч людей російськими окупантами – це трагедія кожного українця. Проте ця війна залишить відбиток не лише у нашій колективній національній пам'яті, а і вплине на розвиток усього цивілізованого світу. І лише від нас залежить, яким буде цей новий світ і яке наше місце в ньому.

З початком повномасштабної війни громади проявили свою спроможність, опірність і згуртованість у відповідь на зовнішню агресію рф. У той же час місцеве самоврядування стикнулося з цілою низкою викликів - наповнення бюджетів, допомога внутрішньо переміщеним особам, місцевий економічний розвиток, гуманітарна та психологічна підтримка.

Сьогодні важливо мобілізувати зусилля у громадах та переорієнтувати їх роботу на активізацію економіки.

Ця війна лежить у багатьох площинах та часових вимірах, проте досі не має загально визнаного значення. Це не війна за економічне зростання переможця, не війна через внутрішні розбіжності чи будь-які інші внутрішні проблеми, не війна Путіна і Зеленського – це війна свободи проти рабства, безпеки проти постійної загрози, розвитку проти занепаду, минулого проти

майбутнього. Переможець значно вплине на світовий порядок, задасть характер та цінності нового світу. Так історично склалося, що зіткнення двох кардинально протилежних ціннісних вимірів у 21 сторіччі відбувається саме на кордоні між Україною та Росією, між країною великого потенціалу та забальзамованого минулого. Війна між ними – це війна за нову архітектуру Європи і світу.

Історія циклічна, і світ приречений зіштовхуватися не лише із масштабними загрозами природного характеру, а і загрозами, які будуть нести країни, що свідомо обирають шлях деградації та знищення, ідеології, в яких немає місця гуманності та свободі. Саме тому питання захисту та відновлення України – це не лише питання можливого стратегічного інтересу окремих держав, а і вибір кожної окремої країни зробити вагомий внесок у розвиток нової архітектури безпеки світу, де немає місця тому жаху, який чинить наразі Росія.

Ми маємо змінити систему управління держави, що не вдалось зробити у 1991, 2004 та 2014 роках. Ми маємо створити потужну економіку, адже спроби відбудови економіки 20 сторіччя, на яких ми паразитували протягом останніх 30 років, провалилися. Ми маємо стати повноцінним стратегічним гравцем на геополітичній арені, тому що за роки незалежності ми так і не стали суб'єктом міжнародних відносин.

Так, ми зробили важливий ціннісний вибір, але не створили механізми, які дають рухатись державі вперед. Зараз перед нами відкрите велике вікно можливостей. Наразі шлях лише один: зробити рішучий стрибок у економіку 21 сторіччя, створити чітку стратегію зовнішньої політики і зрештою – перемогти «смерть» та «темряву».

Водночас активна фаза війни в Україні створила передумови для перебалансування не лише влади, а й глибших процесів — трансформації суспільних відносин. Війна стала шоком для суспільства, але зокрема послугувала мобілізаційним фактором.

Повернення до повної демократії в перші повоєнні місяці неможливе без перехідного періоду. Більше того, такі кроки призведуть до часткового колапсу системи державної влади та економіки. Таким чином, країна (заради виживання) змушена буде виходити на перехідний період: визначення пріоритетів на тлі нестачі ресурсів; мобілізація суспільства та концентрація на питаннях керованості процесами; вирішення питання кадрів та перебалансування системи рекрутингу громадян у владу.

Проте задля запобігання створення «авторитарного режиму» варто одразу визначити, що надзвичайний стан має закінчитися до календарної дати наступних виборів до ВР — до осені 2023 року.

Загалом, режим НС має працювати за принципом: максимальна концентрація повноважень на загальнодержавному рівні, жорстке управління в сферах визначених пріоритетних напрямів і одночасно з тим – максимальна свобода на місцевому рівні на свобода бізнесу [1].

Можливість введення зовнішнього керування ОТГ у разі, коли місцева влада не спроможна реалізувати державну програму відновлення (з наявними ресурсами на реалізацію).

Попри те, що громадський сектор нині активно залучений до підтримки армії та забезпечення гуманітарної допомоги, відновлення України — має стати ще одним паралельним фронтом для громад.

На громади сьогодні покладено відповідальність не лише виконувати свої безпосередні обов'язки, а і справлятися з новими викликами, які принесла війна. Територіальні громади є надійним тилом української армії, яка захищає Україну.

Література:

1. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту та імплементації норм міжнародного гуманітарного права у сфері цивільного захисту Постанова Каб. Міністрів від 11 березня 2022 р. № 2226-IX. [URL://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-2022-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/693-2022-%D0%BF#Text) (дата звернення: 01.10.2022)

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 03.08.2022 №280/97-ВР. [URL://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-%D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-%D0%B2%D1%80#Text) (дата звернення: 01.10.2022)